

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής και την Capital Link για αυτήν την πρωτοβουλία ανταλλαγής απόψεων σχετικά με τις επενδύσεις στην Ελλάδα, ιδιαίτερα σε μία χρονική στιγμή που η χώρα καλείται να αντιμετωπίσει άμεσα και ταυτόχρονα πολλά και σοβαρά ζητήματα.

Οι κύριοι μοχλοί της αλλαγής, που φέρνουν και τις σημαντικές προκλήσεις και διαμορφώνουν τελικά το νέο ενεργειακό περιβάλλον, έχουν πρώτιστα παγκόσμιο χαρακτήρα και αφορούν:

Πρώτον, στις απαιτούμενες δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, μέσα σε μία ολοένα και αυστηρότερη περιβαλλοντική νομοθεσία,

Και δεύτερον, στα αποτελέσματα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που οδήγησε στην αναθεώρηση πολλών παραμέτρων, χρηματοοικονομικών και μη, και είχε άμεσες επιπτώσεις στο ρυθμό και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πολλών μεγάλων επενδύσεων, και στον κλάδο της ενέργειας.

Μάλιστα, η παγκόσμια οικονομική κρίση έδωσε μία αφορμή σε πολλούς πολέμιους της πράσινης ανάπτυξης να ισχυριστούν πως η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα και υψηλής ανάπτυξης είναι κάτι ανέφικτο την παρούσα χρονική συγκυρία.

Αναφορικά με το περιβαλλοντικό σκέλος, ο ευρωπαϊκός στόχος του 20–20–20 που όπως γνωρίζετε σημαίνει για την κάθε ευρωπαϊκή χώρα

- μείωση των εκπομπών των ρύπων κατά 20%,
- παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ σε ποσοστό 20% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας, που για την ηλεκτροπαραγωγή αντιστοιχεί σε 40% περίπου, και
- εξοικονόμηση ενέργειας κατά 20%.

ουσιαστικά επαναπροσδιορίζει τη σύνθεση και λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ιδιαίτερα στην ηλεκτροπαραγωγή, οδηγώντας την σε ένα δομικό μετασχηματισμό.

Έτσι λοιπόν, οι ιδιαιτερότητες της Ελλάδος λόγω του εγχωρίου λιγνίτη, αλλά και των ευνοϊκών για την ανάπτυξη ΑΠΕ συνθηκών, σε συνδυασμό με τους περιβαλλοντικούς στόχους της Ε.Ε. και της χώρας, δημιουργούν για τη ΔΕΗ ως παραγωγό νέα κριτήρια αξιολόγησης των επενδύσεων της, που θα λέγαμε ότι διαχωρίζονται σε επενδύσεις περιβαλλοντικής αναβάθμισης και σε επενδύσεις νέας ισχύος.

Σε κάθε περίπτωση, οι νέες αυτές επενδύσεις της ΔΕΗ θα πρέπει να στοχεύουν στην ισόρροπη επίτευξη τριών βασικών στόχων, που είναι και άμεσα αλληλένδετοι μεταξύ τους:

- της ασφάλεια εφοδιασμού,
- της προστασία του Περιβάλλοντος και αντιμετώπισης της Κλιματικής αλλαγής,
- και της οικονομικής αποδοτικότητας, η αξιολόγηση της οποίας σήμερα θέλει ιδιαίτερη προσοχή καθώς υπάρχουν αυξημένες αβεβαιότητες τόσο σε παγκόσμιο, όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Για να υπάρχει ασφάλεια εφοδιασμού για την χώρα, πρέπει να γίνει άριστη αξιοποίηση των εθνικών πόρων (δηλαδή λιγνίτης, νερά και ΑΠΕ). Ειδικά στην περίπτωση του λιγνίτη, αυτό πρέπει να συνδυαστεί με την δημιουργία Μονάδων Υψηλής Απόδοσης, με σύγχρονες τεχνολογίες και αυστηρότατους περιβαλλοντικούς όρους.

Είναι επίσης αναγκαία η γρήγορη ανάπτυξη των ΑΠΕ, τα οποία μαζί με τους άλλους εγχώριους πόρους, θα διασφαλίσουν μακροπρόθεσμα τη μείωση της εξάρτησης της χώρας από τα εισαγόμενα καύσιμα, ενώ παράλληλα θα προστατεύσουν τον καταναλωτή από τις μεγάλες διακυμάνσεις της τιμής του πετρελαίου και του Φ.Α., διακυμάνσεις που καθορίζονται από εξωγενείς παράγοντες και για τις οποίες, όπως είναι γνωστό δεν υπάρχει πλέον σήμερα καμία ασφαλής πρόβλεψη ως προς

τα ποια επίπεδα θα διαμορφωθούν οι τιμές αυτές που να ξεπερνάει τη διαιτία.

Ταυτόχρονα οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις γίνονται ολοένα και πιο αυστηρές, ειδικότερα ως προς τα όρια των εκπεμπόμενων ρύπων, ενώ το κόστος των δικαιωμάτων CO₂ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί σημαντικά, αυξάνοντας αντίστοιχα το συνολικό κόστος παραγωγής, ειδικά μετά το 2013.

Παράλληλα, στο σενάριο επιτυχούς επίτευξης των στόχων του 20-20-20, αφενός η μείωση της ζήτησης ως αποτέλεσμα της εξοικονόμησης ενέργειας, αφετέρου η μεγάλη παραγωγή από ΑΠΕ, θα οδηγήσουν σε σημαντική διαφοροποίηση στο μίγμα παραγωγής, με κυριότερη την απώλεια μεριδίου αγοράς από τη συμβατική ηλεκτροπαραγωγή (συμπύεση δηλαδή της παραγωγής από Φ.Α. και στερεά καύσιμα).

Ταυτόχρονα καθώς θα ενισχύεται και θα επιταχύνεται η γρήγορη διείσδυση των ΑΠΕ, λόγω των τεχνικών και άλλων ιδιοτεροτήτων τους, θα απαιτηθούν από την αγορά νέα ενεργειακά προϊόντα, όπως για παράδειγμα αυξημένες επικουρικές υπηρεσίες για την εξισορρόπηση του συστήματος σε ημερήσια και εποχιακή βάση. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να κοστολογηθούν και να αμοιφθούν ικανοποιητικά για τις εταιρείες που τις παρέχουν. Παρόμοια, θα απαιτηθούν και μεγάλες επενδύσεις σε έργα υποδομής του συστήματος μεταφοράς.

Επιπλέον, δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα μη διασυνδεδεμένα νησιά, όπου εκεί υπάρχουν συγκεκριμένες εναλλακτικές για νέες επενδύσεις, που πέραν της αναβάθμισης των μονάδων μαζούτ και diesel στις περιπτώσεις που αυτό επιβάλλεται από τις ιδιαιτερότητες της παραγωγής για το συγκεκριμένο μέρος, ενδεχόμενα να υπάρχουν και εναλλακτικές επενδύσεων με άλλα καύσιμα ή και διασυνδέσεων.

Σε κάθε περίπτωση η κάθε νέα επένδυση θα πρέπει να εξασφαλίζει επαρκή Οικονομική Αποδοτικότητα, που όμως εξαρτάται πλέον σε μεγάλο βαθμό από πολλούς εξωγενείς και αστάθμητους παράγοντες. Τέτοιοι παράγοντες είναι η εξέλιξη του κόστους των δικαιωμάτων CO₂,

οι διακυμάνσεις των τιμών Φ.Α. και πετρελαίου, καθώς και η δυνατότητα εξασφάλισης των απαιτούμενων κεφαλαίων σε μία δύσκολη οικονομική περίοδο, σε συνδυασμό με το τελικό κόστος δανεισμού. Επιπλέον, η στρέβλωση των τιμολογίων και οι σταυροειδείς επιδοτήσεις διατηρούν μια αβεβαιότητα για το κατά πόσο τα τελικά τιμολόγια των καταναλωτών θα αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος παραγωγής.

Η ΔΕΗ καλείται να προβλέψει και να συνυπολογίζει όλους αυτούς τους παράγοντες που χαρακτηρίζουν το νέο, υπό διαμόρφωση, ενεργειακό περιβάλλον και να τους διαχειρισθεί αποτελεσματικά ώστε να διασφαλίσει μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα με επαρκή απόδοση κεφαλαίου για τις επενδύσεις της. Στην κατεύθυνση αυτή βέβαια είναι απαραίτητη και η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου εθνικού σχεδιασμού που θα απαντά σε πολλά κρίσιμα θέματα. Αντίστροφα, και η ΔΕΗ στα πλαίσια της επικαιροποίησης του Στρατηγικού της Σχεδίου θα συμβάλλει καθοριστικά στην κατεύθυνση αυτή.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι η ΔΕΗ με ένα σύνολο ενεργητικού κοντά στα €16 δις στο τέλος του 2009 και ένα συνολικό Κύκλο Εργασιών που ξεπερνά τα €6 δις το 2009, είναι αδιαμφισβήτητα τα τελευταία 60 χρόνια η εταιρεία που έχει υλοποιήσει τις περισσότερες και σημαντικότερες επενδύσεις, με στρατηγικό ρόλο για την στήριξη της ανάπτυξης και απασχόλησης σε όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι μόνο το 2009, και παρόλη τη χρηματοπιστωτική κρίση, η ΔΕΗ χρηματοδότησε και υλοποίησε επενδύσεις ύψους € 1,1 δις.

Σήμερα η ΔΕΗ συνεχίζει να έχει υπό εξέλιξη ένα μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα, ενώ αναμένεται να ολοκληρώσει σύντομα τη διαδικασία επικαιροποίησης του 5-ετούς επιχειρησιακού σχεδίου της για την περίοδο 2010-2015. Όπως θα θυμάστε, το προηγούμενο επιχειρησιακό σχέδιο για την περίοδο 2009-2014 προέβλεπε επενδύσεις σε επίπεδο ομίλου που ξεπερνούσαν τα € 13 δις.

Στις μεγάλες σήμερα υπό εξέλιξη επενδύσεις σήμερα περιλαμβάνονται η κατασκευή των σταθμών ΦΑ στο Αλιβέρι και στη Μεγαλόπολη, που μαζί ξεπερνούν τα €700 εκατ., μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα συνολικής ισχύος που φτάνει σχεδόν τα 350MW, ενώ πρόσφατα εγκρίθηκαν από το ΔΣ της ΔΕΗ τα Τεύχη Διακήρυξης για την λιγνιτική μονάδα της Πτολεμαΐδας, ισχύος 550-660 MW, με εγκεκριμένο προϋπολογισμό έργου που ανέρχεται στα € 1,3 δις.

Τέλος, η ΔΕΗ δίνει σήμερα στρατηγική έμφαση στην υλοποίηση επενδύσεων σε έργα ΑΠΕ, με στόχο την υλοποίηση μέχρι το 2015 ενός επενδυτικού σχεδίου που θα ξεπεράσει τα € 2 δις., με την προσθήκη περίπου 1.000 νέων MW ΑΠΕ, καθιστώντας τον όμιλο της ΔΕΗ πρωταγωνιστή και σε αυτόν τον τομέα της ενέργειας στη χώρα μας.